

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2023-2024

Anul de studiu I / Semestrul I

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Drept și Științe Sociale
1.3. Departamentul	Științe Juridice și Administrative
1.4. Domeniul de studii	Drept
1.5. Ciclu de studii	Masterat
1.6. Programul de studii/calificarea*	Științe Penale și Criminalistică Calificări/opportunități: expert criminalist – 261902, expert jurist – 261903, expert prevenire și combatere a corupției – 261920. Cod calificare conform ESCO (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations) https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation – ISCO-08 code 2619 – Legal professionals not elsewhere classified, 2612 – Judges, 2611 – Lawyers.

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Criminalitatea informatică	2.2. Cod disciplină	SPC I 2
2.3. Titularul activității de curs	Lect. univ. dr. Zlati Michail George Rudolf		
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Lect. univ. dr. Zlati Michail George Rudolf		
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	I
		2.7. Tipul de evaluare (E/C/MP)	E
		2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	O

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	52	din care: 3.5. curs	26	3.6. seminar/laborator	26
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					27
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					25
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					71
Tutoriat					-
Examinări					-
Alte activități					-
3.7 Total ore studiu individual			123		
3.9 Total ore pe semestru			175		
3.10 Numărul de credite**			7		

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală de curs dotată cu tablă și videoproiector, conexiune Internet.
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală de curs dotată cu table și videoproiector, conexiune Internet.

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>Competențe exprimate în cunoștințe</p> <p>C1 Descrierea și aprofundarea conceptelor, metodologiilor și procedurilor specifice științelor penale și criminalisticii;</p> <p>C2 Stabilirea de acțiuni, sarcini și responsabilități pentru rezolvarea problemelor specifice științelor penale și criminalisticii.</p> <p>Competențe exprimate în abilități</p> <p>C3 Dobândirea abilității de identificare și descriere a conceptelor, metodologiilor și procedurilor specifice activității științelor penale și criminalisticii</p> <p>C4 Stabilirea și ierarhizarea obiectivelor, identificarea riscurilor și determinarea resurselor pentru implementarea politicilor, programelor și proiectelor în domeniul științelor penale și criminalisticii</p> <p>C5 Proiectarea de sarcini, responsabilități și ierarhii specifice politicilor, programelor și proiectelor la nivelul științelor penale și criminalisticii</p> <p>C6 Elaborarea și aplicarea de intervenții specifice dezvoltării și organizării activității aferente științelor penale și criminalisticii.</p> <p>Competențe atitudinale</p> <p>C7 Respect pentru diversitatea socio-culturală a mediului public și privat</p> <p>C8 Interes și sensibilitate pentru problemele specifice dezvoltării activităților specifice științelor penale și criminalisticii</p>
-------------------------	--

	C9 Motivația intrinsecă pentru rezolvarea problemelor care apar în activitatea specifică științelor penale și criminalisticii.
Competențe transversale	CT2 Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup, deprinderea și exercitarea rolurilor specifice în munca de echipă, prin dezvoltarea abilităților de comunicare interpersonală

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Disciplina criminalitatea informatică oferă informațiile necesare pentru înțelegerea aprofundată a fenomenului criminalității informatice la nivel național, regional și internațional. Sunt tratate infracțiunile din sfera criminalității informatice, relația acestora cu infracțiunile de drept comun, cât și impactul noilor tehnologii asupra modurilor de operare ale infractorilor cibernetici.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> - înțelegerea corectă a sensului unor noțiuni relevante pentru sfera criminalității informatice; - înțelegerea aspectelor de ordin tehnic relevante pentru criminalitatea informatică; - înțelegerea impactului transfrontalier al criminalității informatice; - înțelegerea cadrului normativ național, regional și internațional relevant pentru criminalitatea informatică; - evaluarea critică a cadrului normativ și a textelor de incriminare; - înțelegerea textelor de incriminare relevante pentru criminalitatea informatică; - înțelegerea raportului juridic dintre infracțiunile informatice și infracțiunile tradiționale; - înțelegerea modurilor de operare ale infractorilor cibernetici și evoluția criminalității informatice în raport cu dezvoltarea noilor tehnologii.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>Tema nr. 1. Introducere. Definiția criminalității informatice și dimensiunea transfrontalieră a criminalității informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ce este criminalitatea informatică: definiții și orientări doctrinare - Criterii pentru stabilirea sferei criminalității informatice: sistemul informatic ca obiect al infracțiunii; sistemul informatic ca mijloc de săvârșire a infracțiunii; sistemul informatic - Caracterul transfrontalier al criminalității informatice și aplicarea în spațiu a legii penale <p>Tema nr. 2. Legislația națională, europeană și internațională (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legislația națională: Legea nr. 161/2003; Legea nr. 365/2002; noul Cod penal - Directive: Directiva 2013/40/UE; Directiva 2011/93/UE; Directiva (UE) 2019/713 - Convenții: Convenția privind criminalitatea informatică <p>Tema nr. 3. Recursuri în interesul legii și dezlegări de drept relevante în domeniul criminalității informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - RIL nr. 15/2013; HP nr. 4/2021; HP nr. 37/2021, HP nr. 68/2021 <p>Tema nr. 4. Aspecte terminologice: sistem informatic; mijloc de stocare; date informatice; mijloc de plată fără numerar. (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ce este un sistem informatic: criterii legale și interpretări jurisprudențiale ori doctrinare - Calificarea juridică a dispozitivelor din categoria IoT - Relația dintre sistemele informatice și mijloacele de stocare a datelor informatice - Relația dintre datele informatice și înscrisurile în formă electronică - Clasificarea mijloacelor de plată fără numerar: instrumentele de plată electronică, monedă electronică și moneda virtuală <p>Tema nr. 5. Accesul ilegal la un sistem informatic (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rațiunea incriminării 	<p>Conversația euristică, demonstrația, explicația, expunerea prelegerea, prezentări power point</p>	<p><i>Studentii trebuie să aibă la îndemână un Cod penal și de procedură penal actualizat</i></p>

- Analiza elementelor constitutive
- Analiza raportului dintre accesul ilegal la un sistem informatic și violarea secretului corespondenței
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 6. Interceptarea ilegală a datelor informatice și transferul neautorizat de date informatice (2 ore)

- Rațiunea incriminării
- Analiza elementelor constitutive
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 7. Alterarea datelor informatice și perturbarea funcționării sistemelor informatice (2 ore)

- Rațiunea incriminării
- Analiza elementelor constitutive
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 8. Frauda informatică, efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos și înșelăciunea tradițională prin mijloace informatice (2 ore)

- Rațiunea incriminării
- Analiza elementelor constitutive
- Analiza raportului dintre fraudă informatică, efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos și înșelăciunea tradițională
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 9. Falsul informatic și furtul de identitate (2 ore)

- Conceptul de furt de identitate
- Rațiunea incriminării falsului informatic
- Analiza elementelor constitutive
- Relația dintre falsul informatic, fraudă informatică și operațiunile tip phishing
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 10. Pornografia infantilă și alte infracțiuni săvârșite prin mijloace informatice (2 ore)

- Rațiunea incriminării
- Analiza elementelor constitutive
- Analiza practicii judiciare neunitare
- Elemente de drept comparat

Tema nr. 11. Blockchain (I). Lămuriri de ordin tehnic de terminologic (2 ore)

- Ce este un blockchain
- Ce sunt monedele virtuale și relația acestora cu alte criptoactive
- Ce este un portofel digital

Tema nr. 12. Blockchain (II). Lămuriri de ordin tehnic de terminologic (2 ore)

- Ce este o platformă de tranzacționare
- Stocarea monedelor virtuale
- Tranzacționarea cu monedă virtuală

Tema nr. 13. Blockchain (III). Conduite infracționale în blockchain sau în legătură cu monedele virtuale (2 ore)

- Tranzacții frauduloase cu monedă virtuală: fraudă informatică sau efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos

<ul style="list-style-type: none"> - Accesarea ilegală a portofelelor digitale - Sustragerea portofelilor digitale - Clonarea portofelilor digitale - Restricționarea accesului la portofelele digitale - Obținerea frauduloasă de monedă virtuală - „Arderea” de monedă virtuală - Contrafacerea de monedă virtuală - Ransomware - Cryptojacking: folosirea în mod clandestin a puterii de calcul pentru „minarea” de monedă virtuală 		
<p>Bibliografie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlati, G., Tratat de criminalitate informatică, vol. 1, Editura Solomon, București, 2020 - Bodoroncea, G.; Kuglay, I.; Lefterache, L.; Manea, T.; Vasile, F.-M.; Zlati, G, Codul penal. Comentariu pe articole, ediția 3, Ed. C.H. Beck, București, 2020 (comentariile aferente art. 249, 250, 311, 325, 360-365 și 374 CP) - Vasiu, I.; Vasiu, L., Criminalitatea în cyberspațiu, Ed. Universul Juridic, București, 2011 - Dobrinou, V. (coord.), Noul Cod penal comentat. Partea specială, ediția 3, Ed. Universul Juridic, București, 2016 (comentariile aferente art. 249, 250, 311, 325, 360-365 și 374 CP) 		
<p>8.2. Seminar-laborator</p>		
<p>Tema nr. 1. Introducere. Definiția criminalității informatice și dimensiunea transfrontalieră a criminalității informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Criminalitatea informatică în sens restrâns vs. criminalitatea informatică în sens larg - Clasificarea anumitor infracțiuni - Identificarea locului săvârșirii infracțiunii, în funcție de specificul acesteia <p>Tema nr. 2. Legislația națională, europeană și internațională (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discuții cu privire la transpunerea instrumentelor juridice în statele membre - Problema armonizării legislației <p>Tema nr. 3. Recursuri în interesul legii și dezlegări de drept relevante în domeniul criminalității informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza cazurilor ce au generat practica judiciară neunitară <p>Tema nr. 4. Aspecte terminologice: sistem informatic; mijloc de stocare; date informatice; mijloc de plată fără numerar. (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aprofundarea înțelesului acestor noțiuni și înțelegerea relevanței acestora pentru stabilirea sferei de aplicabilitate a anumitor texte de incriminare <p>Tema nr. 5. Accesul ilegal la un sistem informatic (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 6. Interceptarea ilegală a datelor informatice și transferul neautorizat de date informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 7. Alterarea datelor informatice și perturbarea funcționării sistemelor informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 8. Frauda informatică, efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos și înșelăciunea tradițională prin mijloace informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 9. Falsul informatic și furtul de identitate (2 ore)</p>	<p>Conversația euristică, demonstrația, explicația, expunerea prelegerea, prezentări power point</p>	<p><i>Studentii trebuie să aibă la îndemână un Cod penal și de procedură penală actualizat</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 10. Pornografia infantilă și alte infracțiuni săvârșite prin mijloace informatice (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 11. Blockchain (I). Lămuriri de ordin tehnic de terminologic (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 12. Blockchain (II). Lămuriri de ordin tehnic de terminologic (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza unor cazuri (spețe) relevante <p>Tema nr. 13. Blockchain (III). Conduite infracționale în blockchain sau în legătură cu monedele virtuale (2 ore)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Analiza practicii judiciare neunitare - Analiza unor cazuri (spețe) relevante 		
<p>Bibliografie obligatorie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlati, G., Tratat de criminalitate informatică, vol. 1, Editura Solomon, București, 2020 - Bodoroncea, G.; Kuglay, I.; Lefterache, L.; Manea, T.; Vasile, F.-M.; Zlati, G., Codul penal. Comentariu pe articole, ediția 3, Ed. C.H. Beck, București, 2020 (comentariile aferente art. 249, 250, 311, 325, 360-365 și 374 CP) - Vasiu, I.; Vasiu, L., Criminalitatea în cyberspațiu, Ed. Universul Juridic, București, 2011 - Dobrinou, V. (coord.), Noul Cod penal comentat. Partea specială, ediția 3, Ed. Universul Juridic, București, 2016 (comentariile aferente art. 249, 250, 311, 325, 360-365 și 374 CP) <p>Bibliografie facultativă:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zlati, G., Tehnologia blockchain, monedele virtuale și dreptul penal, în Penalmente Relevant, nr. 1/2021 – disponibil pe https://www.revista.penalmente.ro/wp-content/uploads/2021/10/1.pdf - Trandafir, A.-R., Zlati, G., Conduite infracționale în domeniul bancar. Relația dintre fraudă informatică, efectuarea de operațiuni financiare în mod fraudulos și infracțiunile de delapidare ori gestiune frauduloasă, în Penalmente Relevant, nr. 1/2020 – disponibil pe https://www.revista.penalmente.ro/wp-content/uploads/2020/10/Trandafir-Zlati.pdf 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Absolvenții vor dobândi cunoștințe legate de criminalitatea informatică și vor înțelege riscurile existente în contextul evoluției tehnologice.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Volumul <i>cunoștințelor și calitatea redactării referatului</i> pe tema <i>propusă</i>	Redactare/predare referat pe o <i>temă propusă de către student</i>	80% 1 punct din oficiu 4 puncte pentru redactarea referatului 3 puncte pentru susținerea referatului
10.5 Seminar/laborator	Activitate la seminar	<i>Evaluarea activității de la seminar – dacă se obține cel puțin nota 5 pentru redactarea referatului</i>	20% 2 puncte pentru activitatea de la seminar
<p>10.6 Standard minim de performanță: nota 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - Redactarea unui referat având ca întindere cel puțin 10 pagini, format A4, font 12 Times New Roman - Utilizarea adecvată a limbajului juridic de specialitate - Utilizarea adecvată a teoriilor, principiilor și conceptelor juridice în redactarea referatului - Înțelegerea minimă a temei - Referatul să nu conțină erori grave - Utilizarea unei bibliografii minimale (cel puțin 5 lucrări de specialitate) pentru redactarea referatului - Existența unor trimiteri jurisprudențiale (cel puțin 3 referințe la practica judiciară) în cuprinsul referatului 			

Data completării

2.10.2023

Data avizării în departament

2.10.2023

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. dr. George Zlati

Semnătura titularului de seminar

Lect. univ. dr. George Zlati

Semnătura directorului de departament

Conf. univ. dr. Laura Cetean-Voiculescu